

čepic, raznovrstnega, vmes dragocenega turškega orožja, lepa, popolna vojna oprava, mnogo tezalnic in drugega enakega orodja in precej še dobro ohranjenega orožja iz dobe kmečkih puntov.

Ogleda vredne so tudi velikanske kleti, zlasti pa stare podzemeljske ječe, ki so dandanes le za gospodarstvo. Najstrašnejša temnica je na južno-zahodni strani pod stražnim stolpom, kjer so pomilovanja vredne obsojence iz gornje sobe suvali v globočino — v večno temo. Sedanji južni dohod je iz poznejših časov.

Ko sva si natančno ogledala notranjost gradu, ne smeja nikakor pozabiti na krasni, da čarobni razgled, ki se nama ponuja zlasti s stražnega stolpa v vsej svoji lepoti, da oko zavzeto le kar strmi, naj se ogleda na to ali ono stran.

Proti severu gledaš za »Schöckl-jem« pri Gradcu na desno gore »Hochlantsch«, »Teich- in Fensteralpe«, na levi strani pa »Rennfeld«, gorovje »Hochschwab-a«, »Stubalpe«, Golovec in Remšnik. Od zahoda in juga klanjajo se ti Oplotniške in Vitanjske gore, Pohorje, Konjiško, Laško in Zusemsko gorovje, zeleni Boč, veličastni Donati, Macelj na hrvaški meji, pred njimi s trto venčane Haloze, proti vzhodu pa za Završkim gorovjem gleda tvoje oko v daljno hrvaško ravan in v njej mesto Varaždin. Ob levi zagledaš znano hribovje Velike Nedelje in Ljutomera.

Ta veliki, bogati okvir kinčajo pa še druge gore, hribi in griči, ki stojijo pred onimi ter razgled še lepše in krasnejše vspodablja; kajti dozdeva se nama, da je vsa narava, kakor daleč jo pregledava, plastična in v stopnicah sezidana. Tako gledava od severa proti jugu Sausalske vinorodne griče, Wildonske višine, Sv. Duha pri Lučanah, Sv. Križ in Sv. Kungoto na Kozjaku, Sv. Urbana višje Kamnice, Sv. Mihaela, Sv. Lenarta, Sv. Križ nad Slivnico, Sv. Martina na Pohorju in še več drugih. Proti vzhodu vidijo se brezštevilni griči Sv. Antona in Sv. Andraža, bogati vinski bregovi Kapelski pri Radgoni, Jeruzalem, Sv. Tomaž in Sv. Lenart pri Veliki Nedelji.

Zelo krasno vzdiguje se iz zahodnih nižav bogati venec prelepih vinogradov s temnimi gozdi v ozadju, kakor višine Pekerske in Lembaške, med temi vzgledni vinogradi grofa Meran; dalje proti jugozahodu Razvanjski, Hočki, Radizeljski in Ritosnojski vinski hribočki, proti severo-zahodu pa Kamniške in Selnjske gore.

Največjo lepoto vsemu razgledu podajajo pa gradovi, cerkve, kapelice in različna poslopja, ki se človeku dozdevajo kakor bliščeče zvezdice na ponočnem nebu. Razun starih mest: Maribora, Ptuja, Ormoža in Varaždina vidimo od tod 83 cerkev in 21 gradov.

In k vsemu temu kako veličasten je še razgled po vsem Ptujskem polju, največji ravani na Štajarskem, katera leži pred nami kot velikanski lepo obdelan park, katerega napaja srebrnopena Drava, ki se enako razdraženi kači vije od severozahoda proti jugovzhodu! Kakor otoki v sredi morja se vrsti vas za vasjo in izmed hiš se bliščijo kapel in cerkev zvoniki. Kdo bi to gledal in bi s psalmistom zavzet ne zaklical: »Gospod, Gospod naš, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji!« (Ps. 8, 2.)

Grad Vurberg, ki leži pod 46° 49' severne širine in 33° 28' vzhodne dolžine, ima v klimatičnem oziru jako prijetno lego; kajti od severa sem ga varujejo mrzlih vetrov planine zgornje in srednje Štajarske, od juga pa ga lahko dosega topli vetrovi cvetoče in gorke Italije.

Vsakemu opazovalcu tega obsirnega zidovja se nehote vrine vprašanje, kdo neki je postavil grad in kateri gospodje so v teh velikanskih in veličastnih prostorih gospodarili skoz sto in stoletja? Zelo radi bi ustregli taki radovednosti in podali natančno zgodovino

gradu, ali vkljub mnogostranskemu raziskovanju nam to ni mogoče, — le v nedovršenih obrisih moremo čitatelju pred oči postaviti gradu preteklost in opisati življenje in delovanje njegovih nekdanjih lastnikov.

(Dalje prih.)

Smešnica. Len hlapec si pride službe iskat k nekemu gospodarju. »Sicer rad delam, pravi, ali vsak dan sem po obedu eno uro bolan in se moram uleči.« — »Nič ne de, odgovori gospodar, le ostani pri nas; samo to te naj ne moti, da sem jaz vsak dan eno uro nor.« — Ko se prvi dan hlapec po obedu uleže, pride gospodar s palico in lenuha hudo pretepava. »Joj, joj, joj!« kriči hlapec. »Saj veš, da sem vsak dan eno uro nor«, zavrne ga gospodar, in — hlapec je bil ozdravljen.

Razne stvari.

(Cerkveno umeščenje ali instalacija.) Mil. knezoškof so 8. t. m. v domači kapeli v Mariboru cerkveno umestili za ptujskega mestnega nadžupnika vlč. gospoda duh. svetovalca Jožefa Hrziča in ga imenovali za dekana dekanije ptujске.

(V deželnem zboru) je odbor predložil dne 8. t. m. načrt novega družinskega reda na kmetih, potem poročilo o urejevanju učiteljske plače in predlogi naj se dovoli posojilo v znesku 900.000 gl. državi, da se sezidata dva nova zavoda za graško vseučilišče.

(Odlikovanje.) Gosp. Vincencij Ambrož, naš rojak s Črne gore in učitelj v Gradcu, dobil je zlat, križec za zasluge.

(Občinski zastop Petrovče) je sklenil v seji dne 5. t. m. peticiji na vis. ministerstvo za uk in bogočastje ter na vis. državni zbor za ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju. Obe peticiji sta se odposlali in sicer prva vis. ministerstvu, druga državnemu poslancu gosp. Mih. Vošnjaku.

(Novosti pri Sv. Urbanu pri Ptuj.) Po vsej cerkvi imajo v zimi leseni pod; tudi se je omislila svetilnica za večno luč. Te dni pa je prišel k Sv. Urbanu za žendarskega postajavodjo g. Fr. Govedič, brat č. g. župnika šostanjskega.

(Ljutomerske čitalnice) občni zbor bode v nedeljo, 13. januarja t. l. popoldne ob 5. uri v stari pivarni z navadnim dnevnim redom in volitvijo novega odbora.

(Pri Sv. Juriju ob Taboru) vodi bralno društvo od 30. dec. ta-le odbor: gg. Fr. Šijanec, načelnik; Blaž Brišnik, namestnik; Valentin Krašovec, denarničar; Jernej Radišek, tajnik; Alojz Lesjak in Jožef Debelak, odbornika.

(Pri Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji) priredijo rodoljubi 16. januarja zvečer ob 6. uri v gostilnici »Pri pošti« veselico z gledališko igro s petjem »Bob iz Kranja«. Sodelovali bodo tudi ljutomerski in ormoški pevci ter sviral oddelek ptujске godbe.

(Bralno društvo v Cezanjevcih) ima svoj občni zbor 20. t. m. Po zborovanju prosta zabava v gostilnici g. Iv. Slaviča na Kamensčaku.

(Dijaški kuhinji v Ptuj) daroval je g. dr. Brumen, odvetn. konc. v Ptuj, 5 fl., po odposlanem izkazu še so došla velikodušna darila od čast. kanonika pri Sv. Lovroncu v slov. gor., preč. g. Jak. Meška, 5 fl., od sl. odbora okr. zastopa v Ormožu 25 fl. in od sl. odbora okr. zastopa v Ptuj 200 fl. Prisrčna hvala!

(Papirnat goldinarji) še ostanejo v prometu do konca tega leta. Naj se torej zaradi njih nihče ne dá premotiti!

(Mariboržanka) je res zavihana. V 2. let. stevilki piše, da je bil v Čadramu na vratih farne cerkve napis: »Nemcem je vhod v to hišo božjo prepovedan!« Kratkovidni bralci si bodo kaj strašne reči mislili o čadramskem č. gosp. župniku. Toda oni napis je pribil neki rojak g. H. Kordona. Čudno, da Hansa njegovi Oplotničani čeli mesec dnij niso utegnili podučiti!

(Umrli) je v Mariboru dne 5. t. m. g. J. Pfrimer, načelnik mestne hranilnice in vinski veletržec. Bil je tudi deželni poslanec in žal, vedno nasprotnik slovenskim težnjam. Sicer pa pokoj njegovi duši!

(Potres.) Dne 5. t. m. je bil na Vranskem ob 6. uri zjutraj potres. Čutil se je sicer za trenotek kratke, ali precej močen sunek.

(Nesreča na železnici) se je blizu Velenja prigodila dne 29. decembra. Hlapec Martina Velenška iz Ostrožnega je vozil po tiru železnice; strojevodja ga je zapazil za kakih sto korakov in dal znamenje s piskanjem, naj se umakne. Hlapec ni hotel slišati in vozil proti vlaku. Vlaka ni bilo moči več ustaviti in so bili voz in konja precej poškodovani.

(Koledar.) V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je izšel »Popotnikov koledar za slov. učitelje 1895«. V njem se nahaja popolni imenik šolskih oblastij, učiteljskih, ljudskih šol in učiteljskega osebja po Južnoštajarskem, Kranjskem, Primorskem in slov. delu Koroškega, kakor obstoji ob začetku šolskega leta 1894 do 1895. Na čelu je podoba g. H. Schreinerja, ravnatelja na c. kr. učiteljsku v Mariboru. Koledar se priporoča tudi krajnim šolskim svetom ter stane brez pošte 1 fl. 30 kr.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali: g. Makso Pleteršnik, profesor na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani, 5 fl. č. g. J. Kavčič, profesor na c. kr. nižji gimnaziji v Mariboru, 3 fl. č. g. Alojzij Šijanec, župnik v Negovi, 2 fl., neimenovan 3 fl. in »Gambrinus« in g. B. Kocbek, c. kr. davkar v Lipnici, po 2 fl. Zatem g. A. Greif, lekar v Priedoru, 3 fl. in č. g. Matej Osenjak, kaplan v Žalcu, 1 fl.

(Predsednik okrožnega sodišča) v Celju, g. dr. Gertscher, bode kmalu imenovan višjim državnim pravnikom v Trstu. Naj se pa tržaški Slovenci na-nj preveč ne veselijo!

(Nevarna vožnja po Dravi.) Dne 3. t. m. so čez zmrzneno Dravo pri Breznem sli trije moški in neka ženska. Ko so bili na sredi, začne led pokati. Moški srečno pobegnejo na suho, ženska pa ne; temveč velika plošča ledu se odtrga in deroči tok jo nese naprej. In na tej ledeni plošči je stala prestrašena ženska. Vendar na srečo plošča blizu kraja v mirni vodi obstoji, od koder sta žensko rešila dva srčna moža.

(Samomori na Dunaju.) Lani se je umorilo na Dunaju 389 oseb, in sicer 296 moškega in 93 ženskega spola. Najstari samomorivec je štel 83 let, najmlajši pa devet let!

(Šolska vest.) Gosp. Vincenc Vauda, nadučitelj pri Sv. Svetinah blizu Ormoža, imenovan je za nadučitelja v Vržeju.

(Ljudska sprememba.) Leta 1894. je bilo v Trbovljah poročenih 75 parov, leta 1893. pa 91; rojenih je bilo lani 435, nezakonskih 32, leta 1893. rojenih 440 in nezakonskih 39. Umrlo jih je lansko leto 244, leta 1893. pa 218; mrtvorojenih 7; med mrtvimi je bilo leta 1894. 165 otrok spod 11 let starih. Silovite smrti sta umrla 2 moža.

(Čitalnica v Mariboru.) Prih. nedeljo, 13. t. m. ob 8. uri zvečer se bodo časniki v ponaročbo prodali. Potem se bode predstavljala gledališka vesela igra v enem dejanju. Vsi p. n. udje so uljudno vabljeni.

(Bogato žetev) v 2—3 ure oddaljenem planinskem zakotju Št. Ijske fare pod Turjakom je imela lani tihotapna morilka — škrlatica in davica — med ondotnimi mislinjskimi drvarji. Pomrlo jih je četrti del, okoli 52, večinoma otrok. Boda je bila velika med slabo plačanimi »holcerji«, kojih zaslužek se bo baje pod sedanjim ravnateljstvom se občutljivejši znižal.

(Živinjski sejem v Mariboru) dne 7. t. m. bil je prav dobro obiskan. Prignali so 134 volov, 320 krav, 20 telic in 16 telet. Skoro vsi so prodali. Cena rejenih živih volov na vago: 30—32 fl. m. cent.

(Posojilnica v Brežicah) začela je poslovati dne 3. t. m. Uradne ure so vsak četrtek od 9. do 12. ure dopoldne; ta dan se izplačujejo posojila in sprejemajo hranilne vloge. Prošnje za posojila se sprejemajo vsak delavnik po načelniku, g. Andreju Levaku, veleposrestniku v Brežicah, ki daje tudi vsa dotična pojasnila. Denarne vloge se zaobrestujejo s 4½% in posojila izplačujejo proti 6%.

(Umor na Sveti dan.) Na Sveti dan dopoldne je nekdo zavratno napal in umoril osemletno hčerko posestnika Josipa Pamperla v Kalladorfu na Gorenjem Avstrijskem, ki je sedela v sobi pod božičnim drevescem, in dekle Terezijo Harlaček. Morilec je potem oropal hranilnično knjižico s 1500 fl. Umor se je izvršil, ko so stariši bili pri službi božji.

(Malonedeljsko leposlovno bralno društvo) bode imelo v nedeljo, dne 27. t. m. v učilnici ob ½4. uri svoj redni občni zbor z navadnim vspehom. Prosta zabava bode pa v gostilnici g. B. Korošca, pri kateri pevski zbor sodeluje. Vse ude prijazno vabi odbor.

(Vabilo na 101. odborovo sejo) »Slovenske Matic«, katera bode v sredo, dne 16. januarja 1895. leta ob 5. uri popoldne v društvenih pisarnjskih prostorih na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrdilo zapisnika o 100. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo gospodarskega odseka. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti.

(Zadušila sta se) zakonska Peter in Marija Vrlič v okolici Sv. Lenarta v noči pred Novim letom. Po noči je deska pri peči začela tleti in to je bil vzrok njune smrti.

(Ustrelil) je po neprevidnosti neki lovec dne 18. dec. viničarico Terezo Lešnik pri Sv. Juriju na Pesnici, da je v kratkem času umrla.

(Davica.) V vaseh okoli Huma pri Ormožu se je prikazala davica pri otrocih. Šola na Humu je bila vsled tega 8 dnij zaprta. Jednako je bilo pri Svetinjah.

(Vranska kmetijska podružnica) bode imela 13. t. m. popoldne v Braslovčah v cerkveni hiši po večernicah shod, kjer bo tudi potovalni učitelj gosp. J. Belé o trtoreji govoril. K temu zanimivemu poduku so povabljeni tudi neudje.

(Duhovniške spremembe.) Umrli je č. g. Jož. Muha, župnik v Olimju. Naj v miru počiva! — Provizor ptujske nadžupnije, č. g. Marko Črnko, postal je zopet mestni vikar. — Župnijo v Skomrah je dobil č. g. Armin Kapus, kaplan v Št. Juriju ob juž. železnici. — Provizorja sta postala č. gg.: Jakob Krajnc, kaplan v Zibiki, v Olimju in kaplan Franc Kovačič v Spodnji Polskavi.

Listič upravnistva. Hvala lepa vsem nabirateljem novih naročnikov! Naročnike se vedno lahko sprejemamo, ker imamo še dovolj 1. let. števil. Samo to prosimo vse, ki nam pošiljajo naročnino, naj na poštni nakaznici naznanijo, ali je kdo nov ali star naročnik, ker nam je s tem delo močno olajšano.

Loterijske številke.

Trst 5. januarja 1895:	18, 51, 33, 17, 9
Dunaj	79, 64, 55, 7, 78